

Itt adjuk a költeményt, amely már csak azért is érdekes, mert Arany egyetlen ismert gyermekverse.

Losonczy Lászlót, kis fta, Gyula, üdvözli neve napján.

*Kedves atyám! ez örömnap
Arra buzdít engemet,
Hogy kiöntsem egy-két szóban
Háládatos szívemet.*

*Tiszta keblem hű fiúi
Érzelemmel van teli,
S a mit érez, meg nem osztva,
Mind tenéked szenteli.*

*Te vagy nékem — több atyánál,
Te anyám és mindenem:
Kit szeretnék, ha nem téged!
S ki szeretne, ha te nem! . . .*

*Élj soká, hogy én is éljek,
Míg tettel beválthatom
Azt a hálát, melyet mostan
Rebeg gyöngye szózatomból!*

*Élj soká! és legyen élted,
Mint derűs nap, tiszta víg,
Mely piros hajnalból támad,
S ismét abba áldozik.*

A kritikai kiadásból több más apróság is hiányzik. Erről más helyütt fogunk szólni,

OLTVÁNYI AMBRUS

ERDÉLYI JÁNOS EGY »ISMERETLEN« VERSÉRŐL

A *Hét évszázad magyar versei* c. antológiában Szemere Pál költészetét a *Bálványozás* c. szonett képviseli. (Szerepel ez a vers a *Szöveggyűjtemény* második részében is.) A vers — bár sikerült szerkezeti felépítése, csiszolt verselése rávallana a szonett műfaját lelkesen művelő Szemerére, — bátor társadalomkritikája, az egyenlőség polgári-demokratikus követelését erőteljesen hangsúlyozó eszmei mondanivalója révén határozottan elűt Szemere Pál egyéb költeményeitől, melyekben politikai jellegű tartalommal tudvalevőleg nem igen találkozunk.

A szóbanforgó vershez (amely Szemere Pál *Munkáinak* 1890-ben megjelent kiadása I. köt. 79. lapján olvasható) a kiadást sajtó alá rendező Szvorényi József a következő jegyzetet fűzi: »a Kazinczy Gábor által fenntartott kiadatlanokból«, (*id. kiadás* I. köt. 267. l.). Kézenfekvő a gondolat, hogy a verset Szemere a kor kedvezőtlen sajtóviszonyai, a cenzura nyomása következtében volt kénytelen kiadatlanul hagyni. A valóságban azonban egészen más ok készítette Szemerét arra, hogy ne tegye közzé ezt a költeményt: az ugyanis, hogy a vers nem tőle származik, hanem Erdélyi Jánostól. Erről könnyűszerrel meggyőződhetünk, ha fel-lapozzuk Erdélyi János *Költeményei* 1844-ben megjelent kiadásának 69. lapját, ahol az említett szonett *Irány* címen olvasható. A verset egyébként Erdélyi *Kifakadás* címen már előzőleg, az *Emlény* című almanach 1841-es kötetében is megjelentette.

Erdélyi János eredeti szövege egy-két helyen némileg eltér a Szvorényi-féle Szemere-kiadásban (és ennek nyomán a *Hét évszázadban*) közölt szövegtől. Ezek a változtatások (épp-úgy, mint a *Bálványozás* cím) bizonyára Szemere Páltól származnak. Az eltérések a következők:

4. sor <i>Erdélyi</i> :	Eltürve sulyát	<i>Szemere</i> :	Eltürve vészét
8. sor <i>Erdélyi</i> :	A gyászutód	<i>Szemere</i> :	A lágy utód
8. sor <i>Erdélyi</i> :	tettéről nem felel	<i>Szemere</i> :	tettnek nem felel
10. sor <i>Erdélyi</i> :	A korcs fi, tette, bajra
semmi gondja egy másik gondja	<i>Szemere</i> :	A gyászfi; tétémény

Felmerül a kérdés, hogyan került Erdélyi szonettje Szemere kéziratái közé? A legvalószínűbb magyarázat az, hogy a verset Szemere a *Dalverseny és magyarázat* című, az 1850-es években keletkezett művébe akarta beilleszteni. (Erdélyi egyébként, ha ezzel a versével nem is, de egy népdalával csakugyan képviselve van anyagában.)

Ennek a bátorhangú, szép versnek természetesen továbbra is szerepelnie kell a költészetünk haladó hagyományait bemutató antológiákban, de eredeti szövegében és igazi szerzője nevében. E sorokkal éppen ahhoz akartunk (bármily szerény mértékben is) hozzájárulni, hogy a *Hét évszázad* és a *Szöveggyűjtemény* új kiadásai az eddiginél is jobb, tökéletesebb formában jussanak majd el a dolgozók kezébe.